

[Chr. Nielsen.]

dygtigt stykke arbejde; men når det forholder sig sådan, som jeg opfatter det, og som flere af de ærede foregående ordførere også har givet udtryk for, at de opfattede det, at vi her står overfor love af revolutterende art, som vil være historisk skelsættende for det grønlandske samfund, kan jeg ikke begribe, at rigsdagen på nogle få uger kan gøre sig færdig med et sådant arbejde. Kommunerne, der har været holdt udenfor Grønlandskommissionen og udenfor folketingsudvalget, kan i hvert fald ikke tage medansvaret for gennemførelsen af disse omfattende love. Vi kan simpelthen ikke overskue virkningerne af disse love, og derfor vil vi undlade at stemme.

Det ærede medlem hr. Halfdan Hendriksen udtrykte håbet om, at de af rigsdagens medlemmer, der ikke ville medvirke til lovforslagernes gennemførelse, dog ikke indtog dette standpunkt, fordi de var imod en udvikling i Grønland. I den anledning vil jeg gerne fastslå, at for mit partis vedkommende gælder det i hvert fald, at vi nærer den allerstørste interesse for, at udviklingen kommer i gang i Grønland. Vi nærer den allerstørste sympati for den grønlandske befolkning, og vi håber, at de love, flertallet nu gennemfører, vil virke befordrende i enhver henseende, så at de tilstande, der hersker i Grønland i dag, bliver bragt til ophør.

Men som sagt, vi kan ikke overskue lovforslagernes rækkevidde og følgerne af deres gennemførelse og vil derfor undlade at stemme.

Statsministeren (Hans Hedtoft): Til de ærede medlemmer, der måtte være bekymrede for, at det nu ikke er de rigtige reformer, vi gennemfører, vil jeg blot gøre den ene bemærkning, at hele det reformkompleks, som de foreliggende lovforslag er udtryk for, er enstemmigt tiltrådt af de grønlandske repræsentanter og af de grønlandske landsråd, og at der ikke foreligger en eneste meningsytring fra grønlandsk side om betænkeligheder overfor at komme i gang med reformerne i Grønland. Tværtimod tror jeg, kommissionens medlemmer vil være enige med mig i, at man fra alle sider i Grønland ønsker at komme i gang med disse reformer.

Jeg brugte under behandlingen i folketinget det udtryk, at efter min opfattelse er klokken et par minutter i tolv, for så vidt angår nødvendigheden af at gennemføre reformer i Grønland. Det er min opfattelse, at det er nødvendigt af økonomiske, af menneskelige, men også — jeg taler her som

dansk — af nationale grunde at sætte et reformarbejde i gang i Grønland.

Jeg er enig med alle dem, der siger, at ved afskeden med det gamle Grønland er der visse sentimentale følelser hos os allesammen, men det er nødvendigt overfor den følelsesbetonede opfattelse, som er kommet til udtryk, at gøre opmærksom på, at det er ikke os, der afskaffer det Grønland, der var; det er afskaffet i dag. Den økonomiske og den erhvervsmæssige udvikling deroppe, sælerens udebliven, udviklingen på en række områder nødvendiggør opbygningen af et erhvervsliv under helt nye former. Hvis Grønland var, som jeg mødte det et bestemt sted på rejsen deroppe med „Niels Ebbesen“ i 1948, var forholdet et helt andet. Jeg har lyst til at fortælle om dette møde med det gamle Grønland. Vi skulle ind til en lille boplads, vistnok den mindste boplads, jeg besøgte; den hed Sarqaq. Hvis Grønland var, som forholdene var inde på denne boplads, så må jeg indrømme skulle man ikke gennemføre det, vi gennemfører her. Sarqaq ligger inde i bunden af en fjord; det var meget vanskeligt at komme derind, det var stormvejr; regnen skyllede ned, og føreren på „Niels Ebbesen“ var meget betænkelig ved at gå ind i den pågældende fjord, hvor der var stor isdrift. Vi sejlede derind alligevel, og jeg skal aldrig glemme dette besøg på den lille boplads, hvor der vel var mellem 40 og 60 mennesker ialt. Admiral Vedel og jeg blev roet derind i en lille båd. Alle bopladsens folk, mellem 40 og 60 mennesker, stod nede ved stranden, og jeg ser billedet for mig endnu. Det blæste, og regnen skyllede ned, men det rørte dem ikke, det var en stor begivenhed dels at se et dansk marinefartøj og Dannebrog, dels at få besøg. Vi var kun derinde i forholdsvis kort tid. Vi holdt et møde i en sal med befolkningen, overbragte hilsner fra Danmark og fik hilsner med hjem. Skibet tudede, vi måtte hurtigt ombord, fordi strømforholdene nødvendiggjorde omgående afsejling. På vej ned til stranden kom jeg til at følges med en af de ældste fangere på denne boplads. Jeg sagde til ham — samtalen blev ført ved oversætter —: Desværre må jeg rejse så hurtigt, men nu, da vi taler ene, sig mig så, har I noget at klage over på denne boplads? Jeg skal aldrig glemme svaret fra denne gamle fanger. Han sagde: Nej, Herren lader solen skinne, Herren giver os regn, Herren har givet ossæl, og udstedsbestyreren har sørget for, at vi får brændsel, og at vi får kaffe. Og så føjede han til, og det var egentlig det smukkeste: Hils Danmark, og hils kongen og sig, at vi har det godt. Hvis det var billedet af Grønland — jeg bruger